

A LAP AZ E. M. E.
TULAJDONA**MÉHÉSZETI KÖZLÖNY**A LAPOT AZ E. M. E.
TAGJAI TAGSÁGI
ILLETMÉNY FEJÉBE
KAPJÁK.

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ EGYESÜLET HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
CLUJ—KOLOZSVÁR,
ATTILA-UTCA 10. SZ.Felelős szerkesztő és kiadó: **TÖRÖK BÁLINT** az E. M. E. főtitkára.
Főmunkatársak, mint az E. M. E. szerkesztő bizottságának tagjai:
dr. **LÁSZLÓ MÁRTON**, dr. **BOGA LAJOS** és **BALÁZS PÉTER**.TELEFON 158. SZ.
A LAP MEGJELNIK
HAVONKÉNT EGYSZER**Meghívó.**

Az Erdélyrészi Méhész Egyesület igazgató-választmánya Kolozsvárt 1923 évi június hó 7-ik napján, csütörtökön d. u. 5 órakor az egyesület Attila-utca 10. sz. alatti helyiségében rendes ülést tart, melyre a választmány tisztelt tagjait meghívja

Kolozsvárt, 1923 május hó 30-án.

Az Elnökség.

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki bejelentések.
2. Titkári jelentések.
3. Esetleges indítványok.

A rajzás- és rajbefogásról.

A tavasz előrehaladtával és a növények virágzásának gyarapodásával, a méhcsaládok lépépteményein is terjed az élet. Naponta előbb százával, majd ezrével buvik elő a méhcsalád fiasításos lépeiből a munkára hivatott méh, úgy, hogy már el sem fér a fészekben (költőtér) hanem már föl kell eresztenünk a mézürbe. Ámde ha jó idő jár, bőséges hordással, a jó, fiatal anyával bíró család tovább annyira szaporodik, hogy végre el sem fér a lakásában, hanem kiszorul a kijáró elé, ahol csomót képezve tétlenkedik, mint mondani szokták: tőgyel. A tőgyeléssel egyidejűleg már heréket is látunk, különösen déltájban, nagyobb számmal röpködni, és e jelenségek a rajzásra való készülődés előjeleinek tekinthetők.

Mikor a szükséges előkészületeket már mind megtették, akkor fognak hozzá a rajzás tulajdonképeni előkészületeihez, vagyis a fiatal anyák neveléséhez szükséges nagyobb sejtek (bölcsők) építéséhez, amiknek a bepetezésére azután az anyát nógatják, ösztökélik. Ezen peték kiképzése folytán keletkező álcákat különlegesen elkészített eledellel bőségesen etetik, ellátják s midőn az álcák — a kikélestől számított 8—9-ik napra — kellően kifejlődtek, a méhek a bölcsöket befödik. Ilyenkor már az öreg anya kezd nyugtalankodni. Féltekeny lesz a bölcsökben fejlődő fiatal anyákra, mert versenylársakat érez bennük. Megkísérelti tehát, hogy azokat sorra mind agyonszurja, csakhogy ezen szándékában a dolgozó méhek meggátolják, védelmükbe vévén a bölcsöket, kivéve azon eseteket, amikor olyan rossz idő talál huzamosabban beállni, hogy megszűnik, vagy nagyon megcsappan a mézhordás és ez a kirajzást lehetetlenné teszi.

De ha az időjárás kedvező marad, a méhek tovább és kitartóan védik az anyabölcsöket s midőn a fiatal anyák teljesen kifejlődtek, a bölcsőjük hegyét kerekén kirágyják, de kibujni nem mernek, mert az öreg anya gyilkolási szándékával folytonosan körülöttük futkároz. Nyughatatlanságában időnkint „tü-tü-tü” hangokat hallat, mire a fiatal anyák a kirágyott bölcsőkből „kvá-kvá-kvá” hanggal felelnek. Az öreg anyát a nyughatatlansága, ez a feleselő hangzavar és a pártjára állott — többnyire idősebb — méhek, arra kényszerítik, hogy egy szebb napon déltájban, a lakásból kirepüljön. A pártja — miután mézzel jól teleszivta magát — követi és megtörténik a rajzás, az anyabölcsök befödését követő 6—8-ik napon.

Ha már kiszállt a raj, jó azt az u. n. rajfecskendővel kissé bepermetezni. Az így bepermetezett méhraj egyrészt szelidebb lesz, másrészt pedig tovább megmarad, a helyén.

A raj befogása csak néhány perc műve. Minden félelem nélkül odaállunk a rajhoz, alája tartjuk a kast, vagy más rajfogó készüléket egyik kezünkkel s a másikkal a faágat, amelyen a raj függ, megütjük, vagy rázzuk úgy, hogy gyorsan behulljon a rajfogóba. Ezt aztán lassan, óvatosan megfordítjuk és leállítjuk a fa alá egy deszkalapra. Ha a kason, vagy másfajta rajfogón nem volna röplyuk, helyezünk alája egyik oldalán valamit, hogy a raj levegőhöz jusson, illetve rés legyen a méheknek a ki- és bejárásra.

Az a kevés méh, ami a beütés, rázás közben felrepült, vagy a földre esett, az rövid idő alatt be fog menni a rajfogóba, ha az anya is bent van.

Balázs Péter.

A méhészeti tanfolyam.

Az E. M. E. által rendezett méhészeti tanfolyam május hó 22-én kezdődött meg Kolozsváron. A tanfolyamot dr. *Abrudbányay* Ede egyesületi alelnök nyitotta meg, meleg szavakban üdvözölve a tanfolyamra jelentkező 32 hallgatót, kintartásra és a méhekkel szeretettel való bánásmódra buzdította. A tanfolyam előadói dr. *Páter* Béla ny. gazd. ak. igazgató, dr. *Boga* Lajos pedagógiumi tanár, dr. *László* Márton méhész gazda, *Kremnitzkyné* Fröhlik Ilona, *Szilágyi* Márton. ig. tan. és *Török* Bálint egyesületi főtitkár tartottak szemléltető előadásokat. A tanfolyam kapcsán a hallgatók több méhest tekintettek meg Kolozsvárt és a vidéken. Az előadások utolsó napján a mézes

tésztákból: özv. *Kremnitzkyné*, a méhészeti eszközökből: a *Hann* és *Tsa* műszaki és keresk. R. T. (Kolozsvár Deák F. u. 11), *Hirschfeld* Károly (Kolozsvár Wesselényi Miklós-utca), *Dzierdzon* Méhész (Nagyvárad) rendeztek kollektív kiállítást.

A tanfolyamon résztvettek: Bakos Lajos géplakatos-Kisbács, Bodor György gazdálkodó Györgyfalva, Bikfalvi István magánhivatalnok Kolozsvár, Bikfalvi Istvánné Kolozsvár, Bernáth József Kolozsvár, Bálint István Prépostfalva, Bartha Péter Torboszló, Borbáth Anna Kolozsvár, Csapó Bálint tanuló Kolozsvár, Daibukát Jenő egyetemi hallgató Kolozsvár, Fazakas József tanár Kolozsvár, Fazakas Béla lelkész Abrudbánya, Főző Anna varrónő Kolozsvár, Graf József gazdálkodó Kolozsvár, Györy Ferenc Alsószentmihályfalva, Hirschfeld Lajosné Kolozsvár, Heneges János hivatalnok Kolozsvár, Jakab István postatiszt Kolozsvár, Kronholcz Ferenc mechanikus Kolozsvár, Kronholcz Ferencné Kolozsvár, Liebl Mariska Kolozsvár, László Balázs Kolozsvár, Lázár Elzi Torda, Molnár Eszter Bacza. Orosz Gábor gym. tan. Kolozsvár, Rónay Elemér Mihályfalva, Reiner Károly ny. százados Kolozsvár, Szalay Károly Kolozsvár, Szabó János kertész Tölgör, Szentmiklósi László tanuló Kolozsvár, Szentmiklósi István tanuló Kolozsvár, Szöllősi Ferenc Marosvásárhely, Thuróczy Kálmán kigazda Maroscsapó, Zágonyi Viktor tisztviselő Kolozsvár.

Kaptár beszerzés.

Itt van a rajzás ideje. A rajzások előtt minden gondos méhész beszerzi a rajok elhelyezésére szükséges kaptárokat. A beszerzés megkönnyítése céljából addig is, amíg az egyesület az új kaptárkészítő műhelyét üzembe hozhatja, az egyesülettől elvett, régi műhelyében készített kaptárakból nagyobb mennyiséget visszavásárolt és azt önköltségi áron bocsátja tagjai rendelkezésére.

Jelenleg raktáron vannak és kaphatók: 50 drb. országos méretű négy keretsoros egyes kaptár drb.-ként 200 leiért. Kaphatók továbbá az alábbi fából készült méhészeti eszközök és anyagok: 6 drb. kerettartó ráma à 50 L, 5 garatseprő à 60 L, 10 drb. teő és alj, a 3-as kaptárak ducába állításához à 70 L, 5 drb. rajszállító láda à 60 L, 6 drb. átmeneti kaptárka 10 kerettel à 60 L, 10 drb. etető-italóvályu à 10 L, 10 drb. orsz. keretszegező ráma à 12 L, 15 kötés kerettéc à 100 drb. 1 kötés ára 100 L.

Raktáron levő méhészeti eszközök.

A Hann és Társa cégnél (Kolozsvárt, Deák Ferencz-utca 11. sz.) jelenleg raktáron levő méhészeti eszközök árjegyzékét alább közöljük: Tichy gőzviaszolvasztó 400 lei. Vulkán füstölőgép 280 lei. Pipa dohányzóknak 35 lei. Smoker füstölőgép 80 lei. Pipa nem dohányzóknak 90 lei. Permetező 15 lei. Gumi keztyű 150 lei. Hannemanrács 1 □ m. 250 lei. Anyakalitka 12 lei. Etetőfalca 80 lei. Méhészkes 60 lei. Rietschevilla 90 lei. Etető keret 40 lei. Keretfogó 35 lei. Herefogó 45 lei. Kaparó- és vágóvas 7 lei.

Junius havi teendők a méhesben.

Már eddig határoznunk kellett, hogy méztermelésre vagy rajzásra dolgozzunk? Ha méztermelésre dolgozunk, úgy a felesleges mézet eivesszük, a szebb kereteket tartalékoljuk, a kaptárt bővítjük, a vén lépeket hordatjuk meg. Gyöngye családnak ne adjunk vén lépet, az nem tudja megvédeni a molytól. A hierefiasítást elszedjük, munkással pótoljuk, az anyagolcsót kivájjuk. Ha rajzásra dolgozunk a fészket melegen tartjuk, szükség esetén heresejtet vagy fiasítást teszünk be, esetleg serkentőleg etetünk.

A családokat és rajokat 2 hetenként vizsgáljuk. Az anya naponta 1800—3000 petét rak. Mézfogyasztás 2.5—3.0 kg. Gyűjtés 12—15 kg. Legelő: akác, kerti, mezei, erdei virágok. A 3 éves anyák kicserélendők. Figyeljük az új anyákat, párzáskor nem vesztek el? Nem történt valami sérülésük?

Különfélék.

A Duna-Tisza közti Méhész Szövetség. Április 30 án alakult meg Szegeden a szövetség, melynek megalakítását a Duna-Tisza közti Mezőgazdasági Kamara kezdeményezte, mert az kamara céljával tűzte ki a működési területén levő Méhész-Egyesületek és Körök tömörítését s ezen célból a működési körében levő Méhész-Egyesületeket és Köröket a Duna-Tisza közti Méhész Szövetségbe tömörítette.

A szövetség célja a méhészet fellendítése, a méhész-gazdaság intenzívebbé tétele, az okoszerű méhészkedés terjesztése tanfolyamok és előadások révén, valamint a tagok anyagi helyzetének a javítása. Az alakuló közgyűlés a város háza közgyűlési termében folyt le s azon *Staub* Elemér ny. honvédelmi államtitkár, a Duna-Tisza közti Mezőgazdasági Kamara alelnöke elnökölt, részt vett az alakuláson *Somogyi Szilveszter* Szeged város polgármestere, valamint Dr. *Gesztelyi* Nagy László kamarai igazgató és dr. *Vaja* Béla kamarai titkár, továbbá a kamara területéről számos Méhész-Egylet és Kör kiküldöttje.

Az alakuló közgyűlés elnökké *Takács* Gyula MÁV felügyelőt, a Szegedvidéki Méhész-Egylet elnökét választotta meg s megalkotta a szövetségi alapszabályokat megválasztotta a tisztségviselőket és a választmányt.

Méhész kirándulás. Az E. M. E. által rendezett méhészeti tanfolyam hallgatói és egy néhány érdeklődő méhész május 31-én társas autóval kirándultak dr. *László* Márton nagykövöldei méhészetébe. Azt megtekintve, dr. *László* Márton érdekes előadást tartott a méhek elleneségeiről és betegségeiről. A társaság barátságos uzsonna elköltése után jó hangulatban érkezett vissza kolozsvárra a késő esti órákban.

Gyűjtünk mézelő virágmagvakat. Junius hó folyamán igen sok virág nyílik. Nézzünk

szét kertünkben, és a legszebb virágtöveket egy kis ronggyal vagy pálcikával megjelölve, hagyjuk meg magnak. Szedjük meg majd a magot és küldjük be az egyletbe egymást kölcsönösen való segítség céljából, díjtalanul történő kiosztásra.

Méz, viasz, mülép árai. A cukor ára elérte az 50 L.-t. Minthogy a méz ára a háboru előtt kétszerese volt s az utóbbi években 20—50%-al volt drágább a cukornál, az idén az új méz ára kg.-ként legalább a 70 L.-t. el kell hogy érje. Vételéről még nem kaptunk jelentést, de 70 leien alól nem szabad vásárt csinálnia egy méhésznek sem. A viasz ára nagyban 50 L. volt mostanig. Az árai emelkedő irányzatúak. A mülép ára ma Kolozsvárt 120 L. kg.-ként.

Mézpergető, hannemanrács, gőzviaszolvasztó, keretfogó, rajfecskenő, rajfogó, méhészpipa, füstölőgép, sejtnyitó villa és kés, anyazárka, mülép, kaptárak, mindenféle méhészeti eszközök állandóan és legszolidabb kivitelben kaphatók Szurduki Krcs Kornél méhészeti Sibiú-Nagyszében Schullgasse 3. Elvállalok viaszt müléppé préselésre.

Eladó 10 drb. Dzierzon kaptár háromsoros 25 + 25 cm. és 20 drb. háromsoros országos méretű, 2 hármassal 4 soros országos méretű kaptár, utóbbi ducba összeállítható fedéllel és talpalatli álvánnyal és egy használt mézpergető országos méretű keretek részére Szurduki Krcs Kornél méhészeti Sibiú Schullgasse 3.

Szerkesztői üzenetek.

T. J. Csikszögöd. Címét kijavítottuk. — *D. E. Kiszalambfalva.* A kérdezett kaptárak elkelték. Újak kaphatók. Orsz. méretű, négy keretsorú, egyes 40 kerettel, ablakrámmal, drb.-ként 200 L. Hármassal kaptáraink kifogytak. Utánvétellel nem adunk fel árú, csak az érték előzetes beküldése mellett. — *F. K. Hájó.* Nagyváradon a Dzierzon méhészeti vásárolhat könyveket. Egyesületünknel kapható jelenleg Gáspár Z-től a „Méh-tenyésztés” c. füzet, ára 5 L., mely előre beküldendő. Az E. G. E. kiadványa. — *K. J. Nagyvárad.* Szívesen várjuk. — *H. K. Torda.* Ha küldenek még, továbbítani fogjuk. A fuvardíj önt terhel Kolozsvártól Tordáig. — *S. A. Diosd.* Levél ment. — *Sz. F. Bonchida.* Amennyiben módunkban állott mindenkor közöltük és a jövőben is közölni fogjuk. — *R. E. Mihályfalva.* Méhcsaládok hosszabb ideig tartó szállítása, vasuton, a rajzásra való készülődés idején nem tanácsos, mert a teherkocsik ide-oda tolatása közben bennük végzetes kár eshetik. Szekéren, lassú s nagyobb döccenések nélkül való hajtás mellett és nem napokig tartó időig, még talán lehetne. Azért okosabb, hogyha a szállítás nyár végére, vagy ősz elejére halasztatik. A kaptárakat útra elkészíteni a következőképp kell: estefelé, mikor a méhek mind otthon vannak, a röpdészka leveendő, a röplyuk teljes nagyságában kinyitandó és sodronyszövettel jól elzárandó, hogy a méhek ki ne jöhessenek. A keretek oldaléccal mellett, két oldalt egy-egy kis lécszorosan betolandó a kaptár homlokfaláig, hogy a keretek megrögzíttessenek, s ne moogjanak. Egy-két üres, kiépített keret megtöltendő vízzel és a kaptárba hátul beakasztandó. Az ablak betolandó szorosan a keretekig és apró szögeknek melléverése által az is megrögzítendő, külsődeszkáskája pedig leveendő. A kaptár ajtaját is jó beszögezni, hogy esetleg ki ne nyíljék. Jó ha néhány apró lyukat erre is fúrnak, hogy a család — ez úton is — elegendő friss levegőhöz juthasson. A kaptárakat s karókat is úgy kell a vasúti kocsiba, vagy szekérra felrakni, hogy a lépek azok tengelyével párhuzamosan álljanak.

HIRDETÉSEK.

Abrudfalva és vidéke fogy. és ért. szövetkezet 1923 évi június hó 10-én délután 3 órakor a község házában évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24 §-a értelmében meghívhatnak. Ha a közgyűlés a

megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1923 évi jun. hó 17-én fog megtartani, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Veszteségről való rendelkezés. 5. A felszámolás kimondása. 6. Feiszámoló-bizottság megválasztása. 7. Netaláni indítványok. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolt-helyiségben kiüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt Abrudfalva, 1923. évi május hó 10-én. *Az igazgatóság.*

A szárhegyi fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1923 évi június hó 17-én d. u. 3 órakor a község házában rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 25. §-a értelmében meghívhatnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1923. június hó 24-én fog megtartani, mely tekintet nélkül a tagok számára határozatképes lesz. Napirend: 1. Részvénytőke felemelése. 2. Lakakérdés tárgyalása. 3. Igazgatóság és felügyelő-bizottság választása. 4. Indítványok tárgyalása. Kelt Szárhegy, 1923 május 29. *Az igazgatóság.*

A teregovali fogy. és értékesítő szövetkezet 1923 évi június hó 24-én d. u. 3 órakor a község házában rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 25. §-a értelmében meghívhatnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1923 évi július hó 1-én fog megtartani, mely tekintet nélkül a tagok számára határozatképes lesz. Napirend: 1. Az alapszabályok 32 és 40 §-ának módosítása. 2. Igazgatóság választása. 3. Felügyelő-bizottság választása. 4. Indítványok. Kelt Terego, 1923. május 8. *Az igazgatóság.*

A balavásári fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1923. évi június hó 24-én délután 3 órakor a község házában rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 25. §-a értelmében meghívhatnak. Ha a közgyűlés a tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a megjelenő tagok számára való tekintet nélkül a közgyűlés július 1-én tartatik meg és határozatképes lesz. Napirend: 1. Igazgatóság választása. 2. Netaláni indítványok. Kelt Balavásár, 1923. május 29. *Az igazgatóság.*

A nagyzerendi fogyasztási és ért. szövetkezet 1923 évi június hó 24-én d. e. 11 órakor a község házában rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 25. §-a értelmében meghívhatnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1923. július 1-én fog megtartani, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Igazgatóság és felügyelő-bizottság választása. 2. Netaláni indítványok. Kelt Nagyszerend, 1923 május 29. *Az igazgatóság.*

Élő méheket elad postal szállítással is Englt Vilmos Palotallva. Kinél gyakorlott, nőtem méhész-munkás alkalmazást találhat. Válaszbélyeg. 3526.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank

Kolozsvár, Mátyás király-tér 7. sz.

Alap ökéje: 16.000.000

Tartalék tőke: 15.000.000